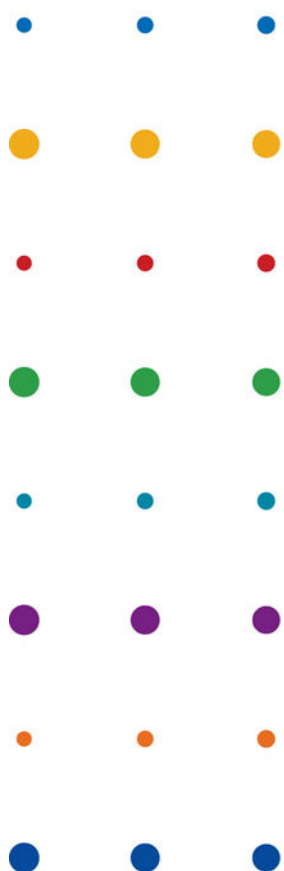

Ecoscan boorlocatie Midwoud

Vermilion Oil & Gas Netherlands BV

maart 2010
definitief

Ecoscan boorlocatie Midwoud

dossier : C3692-02-001
registratienummer : NN-ON20100062
versie : 1

Vermilion Oil & Gas Netherlands BV

maart 2010
definitief

INHOUD

BLAD

1	INLEIDING	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel	2
1.3	Werkwijze	3
1.4	Leeswijzer	3
2	HET PLANGEBIED	4
2.1	Terreinbeschrijving	4
2.2	Beschrijving werkzaamheden	5
3	NATUURWETGEVING	6
3.1	Algemeen	6
3.2	(Provinciale) Ecologische Hoofdstructuur	6
3.3	Natuur buiten de (P)EHS	7
3.4	Boswet	7
3.5	Natuurbeschermingswet	8
3.6	Flora- en faunawet	8
4	NATUURWAARDEN EN BEOORDELING INGREEP	10
4.1	Bronnen en werkwijze	10
4.2	Verwachte effecten ten aanzien van de natuurwetgeving	12
4.3	(Potentieel) voorkomen van beschermde soorten	12
5	CONCLUSIE EN ADVIES VOOR VERVOLGPROCEDURES	18
5.1	Aanbevelingen en adviezen	18
5.2	Conclusies toetsing in het kader van de flora- en faunawet	18
6	LITERATUUR	19
7	COLOFON	20

BIJLAGE

1	Overzicht beschermingsregimes Flora- en faunawet
---	--

1 INLEIDING

In de inleiding gaan we kort in op de aanleiding van deze toetsing. Daarbij geven we aan wat het doel is van deze toetsing en de werkwijze die gehanteerd zal worden.

1.1 Aanleiding

Vermilion Oil & Gas Netherlands B.V. heeft het voornemen om bij Midwoud, aan de Pukweg net ten oosten van Midwoud een proefboring te realiseren. Om deze ontwikkeling planologisch mogelijk te maken is onder andere een ecologisch onderzoek nodig. Vermilion Oil & Gas Netherlands B.V. heeft DHV BV gevraagd een ecologische verkenning ofwel 'Ecoscan' uit te voeren naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren.

Figuur 1: ligging van de nieuw aan te leggen boorlocatie.

1.2 Doel

In deze rapportage worden de effecten van het aanleggen van deze boorlocatie getoetst aan de vigerende natuurwetgeving. Er wordt aangegeven welke aspecten van de vigerende natuurwetgeving relevante zijn voor de ontwikkeling van deze boorlocatie.

Deze rapportage is een eerste quickscan waarbij gebruik wordt gemaakt van beschikbare gegevens met betrekking tot natuurwaarden in en rondom het plangebied. Daarnaast heeft er een oriënterend veldbezoek plaats gevonden. In deze rapportage zal bepaald worden of er aanvullend onderzoek noodzakelijk zal zijn en er worden, indien noodzakelijk, aanbevelingen gedaan over de te doorlopen procedures en te nemen vervolgstappen.

1.3 Werkwijze

In dit project zijn de volgende stappen te onderscheiden:

- Inventarisatie natuurwaarden en natuurbeleid;
- Beoordeling effecten van de ontwikkeling op de aangetroffen natuurwaarden en toetsing aan juridisch kader;
- Opstellen advies over te nemen vervolgstappen.

Stap 1: Inventarisatie beschermde flora en fauna

Op basis van gegevens van het Natuurloket en literatuuronderzoek is gekeken of er voldoende informatie is om de effecten van de aanleg van de gasleiding in het beoogde tracé te bepalen. Tevens is gekeken welke natuurwetten en –beleidsstukken van toepassing zijn.

Stap 2: Beoordeling effecten en toetsing aan juridisch kader

Op basis van de inventarisatie is een beschrijving gemaakt van de effecten van de werkzaamheden op de beschermde flora en fauna. De effecten zijn getoetst aan het juridische kader van de natuurwetgeving.

Stap 3: Voorstel vervolgstappen

Welke vervolgstappen nodig zijn, is bepaald op basis van de resultaten van stap 1 en 2. Hierbij is tevens beschreven welke maatregelen van toepassing zijn om de effecten op de beschermde soorten te mitigeren.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt eerst de ingreep en het projectgebied beschreven. Hoofdstuk 3 behandelt de relevante wet- en regelgeving. In hoofdstuk 4 wordt beschreven welke beschermde soorten in het gebied voorkomen of mogelijk voorkomen, wat de te verwachten effecten zijn en welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden om deze effecten te beperken. Het rapport sluit af met conclusies en aanbevelingen in hoofdstuk 5.

2 HET PLANGEBIED

Hieronder omschrijven wij het plangebied en de directe omgeving, Hierbij wordt gebruik gemaakt van de informatie die is opgedaan tijdens het veldbezoek. Daarnaast geven we een toelichting op de werkzaamheden die uitgevoerd, met betrekking tot het type werkzaamheden en de duur van de werkzaamheden.

2.1 Terreinbeschrijving

Het plangebied is gelegen in de provincie Noord Holland nabij de dorpen Midwoud en Oostwoud en het oppervlakte bedraagt circa 1 hectare. Het projectgebied is kadastraal bekend als gemeente Noorder-Koggenland, sectie N, nummer 1153.

Het plangebied en de directe omgeving bestaan uit veenweide gebied en is voornamelijk in gebruik als weilanden. Het betreft hier weilanden waar algemene soorten domineren. In het plangebied en de directe omgeving staan geen bomen

Ten tijde van het veldbezoek graasden er enkele schapen in het weiland waarbinnen het plangebied gelegen is. Tussen de weilanden bevinden zich kleinere watergangen en aan de rand van het plangebied bevindt zich een grotere watergang met een dikke rietkraag. Deze watergang staat in verbinding met het recreatie- en natuurgebied het Egboetswater welke ten zuiden van het plangebied gelegen is. Dit prachtige, rustige gebied van ongeveer 24 hectare bestaat uit water, bos, weide en is wijds opgezet. Vele (water)vogels gebruiken het Egboetswater als foerageerplek en als vlucht- en rustplaats. Het Egboetswater is begrensd binnen de Ecologische Hoofdstructuur.

Figuur 2 Overzicht foto's links; brede watergang met rietkraag aan de rand van het plangebied rechts; plangebied, nu nog in gebruik als weiland

2.2 Beschrijving werkzaamheden

Voorafgaand aan het verrichten van een exploratieboring wordt de boorlocatie aangelegd. De werkzaamheden ten behoeve van het aanleggen van de boorlocatie zullen ongeveer 3 maanden in beslag nemen. De boorlocatie zal worden uitgevoerd met een vloeistofkerende verharding waarbij ter plaatse van de boortoren rond de boorkelder een betonnen fundatieplaat aangebracht. Voor het aanbrengen van de boorinstallatie zal een stalen conductor worden aangebracht. Hiervoor zullen gedurende één dag heiwerkzaamheden plaatsvinden. Ten behoeve van de aanleg van de locatie worden geen bomen gekapt. Er zal een inrit voor de ontsluiting van de boorlocatie worden aangelegd. Deze inrit zal aansluiten op de Pukweg ten noorden van het projectgebied. Voor het aanbrengen van deze inrit zal de sloot langs de Pukweg voor een gedeelte van 20 meter worden gedempt.

De exploratieboring wordt uitgevoerd met behulp van een tijdelijke te plaatsen, demontabele boorinstallatie die na afloop wordt gedemonteerd en afgevoerd. Verder zijn op het terrein tijdelijke voorzieningen aanwezig voor het uitvoeren van de booractiviteiten. Het uitvoeren van de exploratieboring zal ongeveer 1 tot 1,5 maand in beslag nemen.

In de aanleg- en de boorfase kunnen verontreinigingen optreden. De kans op verontreiniging is tijdens de boorfase het grootst. Verontreiniging in de boorfase kan optreden als gevolg van morsen van stoffen die bij de boorwerkzaamheden gebruikt worden en bijvoorbeeld het schoonspuiten van de omgeving rond de boorvloer. De bodem wordt afgeschermd door afdichtende materialen zoals beton en asfalt. Tijdens de boorfase wordt al het water opgevangen en als afvalwater afgevoerd naar een erkende verwerker. Verder worden alle hulpstoffen en afvalstoffen door middel van vrachtauto's aan- en afgevoerd.

Als gevolg van de aanleg van de locatie neemt het percentage verhard oppervlak toe. Bij een toename van verhard oppervlak vindt er een versnelde afvoer van neerslag plaats. Om hier geen overlast van te ondervinden wordt er extra waterberging te gecreëerd door het graven van een sloot aan de west- en zuidzijde van de locatie.

Indien uit de exploratieboring blijkt dat er winbaar aardgas aanwezig is, zal de locatie worden ontwikkeld als een productielocatie. Indien er geen winbaar aardgas aanwezig is, wordt de gehele locatie weer ontmanteld en in oorspronkelijke staat hersteld, met uitzondering van het achterblijven van afgesloten buismateriaal in de ondergrond.

3 NATUURWETGEVING

In dit hoofdstuk zullen we bepalen welke natuurwetgeving van toepassing is op de toetsing. Hierbij wordt rekening gehouden met de toetsing aan de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998, Ecologische Hoofdstructuur en de Boswet.

3.1 Algemeen

Voor de toetsing van de effecten dient met verschillende wetten en beleidslijnen rekening gehouden te worden. De inrichting van het plangebied kan effecten hebben op door natuurwetgeving beschermde planten en dieren en hun biotopen. In dit kader dienen de volgende vragen beantwoord te worden:

1. Provinciale uitwerking van het compensatiebeginsel: worden er waarden aangetast binnen de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur, biotopen van Rode Lijstsoorten of beplantingen gekapt die vallen onder de Boswet?
2. Natuurbeschermingswet 1998: zijn er mogelijk significante gevolgen voor de natuurwaarden die in de wet aangewezen zijn?
3. Flora- en faunawet: worden de verbodsbepalingen voor beschermde soorten overtreden?

In dit hoofdstuk worden de bovenstaande categorieën van wetgeving nader beschreven en is aangegeven op welke wijze getoetst moet worden.

3.2 (Provinciale) Ecologische Hoofdstructuur

De EHS bestaat uit natuurkerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. Deze zijn aangevuld met robuuste verbindingen, welke van meer Europees schaalniveau zijn. Bestemmingswijzigingen die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied significant (duidelijk, onmiskenbaar) aantasten zijn niet toegestaan. De ecologische toets moet inzicht geven of de voorgenomen activiteiten een effect hebben op de kwaliteiten. Is dat het geval dan zal gezocht moeten worden naar alternatieven die geen schade toebrengen aan de EHS. Dat kan een andere locatie zijn of een andere uitvoering van het plan. De Provincie toetst het plan hierop. Mogelijk wordt om compensatie van de (niet te vermijden effecten) gevraagd.

*Figuur 3;
planlocatie en de
omliggende
(Provinciale)
Ecologische
Hoofdstructuur*

In figuur 3 worden de (P)EHS-gebieden in de omgeving van het plangebied weergegeven. Het plangebied ligt op ruim 600 meter afstand van het dichtstbijzijnde (P)EHS gebied. Het beoogde plangebied en de directe omgeving vallen buiten de beschermde gebieden in het kader van de (P)EHS.

Hierdoor is verdere toetsing aan de (P)EHS voor de activiteiten en ontwikkelingen in dit plangebied niet van toepassing.

3.3 Natuur buiten de (P)EHS

Buiten de EHS komt natuur voor in vele verspreide kleine natuurgebieden en als medegebruik van het agrarische gebied. Deze landschapselementen vormen belangrijke natuurelementen buiten de EHS en zorgen voor de 'groene en blauwe dooradering' van het landelijke gebied. Hieronder vallen ook vaak de belangrijke weidevogelgebieden. Het plangebied is niet gelegen in natuur dat begrenst is buiten de (P)EHS en maakt geen onderdeel uit van een weidevogelgebied

Hierdoor is verdere toetsing voor de activiteiten en ontwikkelingen in dit plangebied niet van toepassing.

Figuur 4; planlocatie en omliggende beschermde natuurwaarden Provincie Noord-Holland.

3.4 Boswet

Indien bomen gekapt moeten worden, dient ook rekening gehouden te worden met de Boswet. Vanuit de Boswet geldt een herplantplicht voor het kappen van beplantingen groter dan 10 are en aaneengesloten rijbeplantingen met meer dan 20 bomen buiten de bebouwde kom. Herbeplanting moet op grond van vergelijkbare kwaliteit en omvang uitgevoerd worden en binnen 3 jaar na de ingreep. Bepaalde beplantingen vallen niet onder de Boswet, zoals Populier, Wilg, Linde, Paardekastanje, vruchtbomen en erfbeplanting. In het plangebied worden geen bomen gekapt. Als gevolg van de ontwikkeling van deze boorlocatie zullen er geen bomen verloren gaan.

Hierdoor is verdere toetsing aan de Boswet voor de activiteiten en ontwikkelingen in dit plangebied niet van toepassing.

3.5 Natuurbeschermingswet

De bescherming van gebieden is geregeld via de natuurbeschermingswet. Voor activiteiten in of nabij een natuurgebied is een vergunning nodig die door de Provincie of de Minister van LNV afgegeven wordt. Het afwegingskader van de Vogel- en Habitatrichtlijn is in de Natuurbeschermingswet opgenomen.

Natura 2000 (Vogel en Habitatrichtlijn)

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden van zowel de Vogelrichtlijn als de Habitatrichtlijn op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. De Vogel- en Habitatrichtlijn hebben betrekking op de instandhouding van alle natuurlijke in het wild levende vogelsoorten en instandhouding van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna op het grondgebied van de Europese Unie. Op grond van beide richtlijnen moeten de lidstaten alle nodige maatregelen nemen om voor de bedoelde soorten een voldoende variatie en omvang van leefgebieden te garanderen (gebieds- en soortbescherming). De lidstaten moeten gebieden aanwijzen voor de instandhouding van waardevolle soorten en gebieden als speciale beschermingszones (SBZ). In deze gebieden mogen nog steeds economische activiteiten plaatsvinden. Deze activiteiten mogen echter geen effect hebben op de kwaliteit van een SBZ en/of storende factoren met zich meebrengen voor de soorten waarvoor de SBZ is aangewezen. Indien er strijdigheid met dit artikel van de Habitatrichtlijn optreedt, vindt er een afweging plaats. In de afweging wordt gekeken of er dwingende redenen zijn van groot openbaar belang, of er een alternatieve locatie is en zo niet of de natuur elders gecompenseerd kan worden. Op grond daarvan wordt besloten of de activiteit wel of niet door kan gaan. Binnen een straal van 3 km rond het plangebied liggen geen Natura 2000 gebieden. Op basis van de verwachte effecten worden er geen effecten verwacht op natuurgebieden beschermde onder.

Hierdoor is verdere toetsing aan de Natuurbeschermingswet voor de activiteiten en ontwikkelingen in dit plangebied niet van toepassing.

3.6 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet regelt de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten en dieren in Nederland. De wet gaat uit van het *nee, tenzij- beginsel*. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (artikel 8 tot en met artikel 12). Voor initiatiefnemers die activiteiten of plannen willen uitvoeren, zijn met name de 'zorgplicht' en de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet relevant.

De *zorgplicht* houdt in dat er bij de uitvoering rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van planten en dieren en dat schade zoveel mogelijk voorkomen moet worden. De zorgplicht geldt altijd voor alle individuen van in Nederland voorkomende planten en dieren, ongeacht of de soort beschermd is en of er ontheffing of vrijstelling is verleend.

In een aantal gevallen is het mogelijk vrijstelling of ontheffing te verkrijgen voor het overtreden van de verbodsbepalingen uit artikel 8 tot en met 12. Dit is afhankelijk van het niveau van de bescherming van de aanwezige beschermde soorten en van het type handeling. De beschermde soorten zijn te verdelen in een aantal categorieën, elk met een verschillend beschermingsniveau. In tabel 1 is een overzicht gegeven van de toetsingscriteria voor het verlenen van ontheffingen van beschermde soorten.

Tabel 1: Toetsingscriteria voor het verlenen van ontheffingen van beschermde soorten

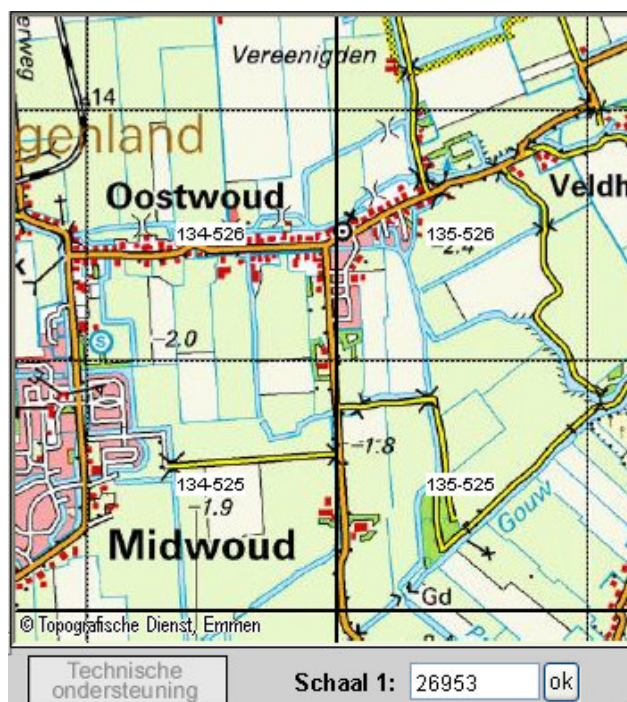
Categorie soorten	Toetsingscriteria voor het verlenen van ontheffingen
Tabel 1: Algemeen beschermde soorten	Algehele vrijstelling van toepassing in het geval van bepaalde vormen van bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik of van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.
Tabel 2: Overige beschermde soorten	Vrijstelling met gedragscode of ontheffing met lichte toets – De activiteit mag er niet voor zorgen dat er afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van (de betreffende populatie van) de soort. – De activiteit moet een redelijk doel dienen.
Tabel 3: Strikt beschermde soorten	Ontheffing met uitgebreide toets – Er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn. – De activiteit mag er niet voor zorgen dat er afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. – Er moet sprake zijn van een in of bij de wet genoemd belang: dwingende redenen van groot openbaar belang.
Vogels	Ontheffing met uitgebreide toets. Ontheffing met lichte toets indien er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode De verbodsbepalingen van artikel 11 beperken zich bij vogels tot alleen de plaatsen waar gebroed wordt (nesten, holen e.d.), inclusief de functionele omgeving (kwantiteit, kwaliteit, bereikbaar e.d.) om het broeden succesvol te doen zijn, én slechts gedurende de periode dat er gebroed wordt. Er zijn hierop vier uitzonderingen: 1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil). 2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus). 3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk). 4. Nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil). Voor de complete lijst van vogelsoorten die vallen onder de uitzonderingen zie www.minlnv.nl.

4 NATUURWAARDEN EN BEOORDELING INGREEP

In dit hoofdstuk worden de verwachte effecten van de ingreep op de natuurwaarden omschreven en getoetst aan de natuurwetgeving. Ook wordt een voorstel gedaan voor maatregelen ter beperking van deze effecten.

4.1 Bronnen en werkwijze

Voor de toetsing aan de wetgeving is gebruik gemaakt van bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten (Flora- en Faunawet). Hierbij zijn de landelijke atlanten/verspreidingskaarten voor vlinders, libellen, zoogdieren, vissen, amfibieën en reptielen gebruikt. Voor het kilometerhokken (134 – 525 / 135 – 525)) waarbinnen het projectgebied ligt zijn tevens de gegevens van de website van het Natuurloket bekeken waarin het voorkomen van beschermde soorten per kilometerhok en soortengroep is aangegeven.

Figuur 5; overzichtskaart kilometerhokken (134 – 525 / 135 – 525) waarbinnen het plangebied gelegen is.

Uit de database van het natuurloket (zie tabel 2) blijkt dat enkel gegevens beschikbaar zijn met betrekking tot het voorkomen van zoogdieren. Voor de overige soortgroepen zijn geen gegevens bekend. Er komen volgens de gegevens van het natuurloket 4 licht beschermde soorten zoogdieren voor en 5 middel – zwaar beschermde zoogdieren.

Op basis van de beschikbare verspreidingsgegevens en de standplaatsen (planten) en biotoepen (dieren) is een inschatting gemaakt van de waarschijnlijkheid van voorkomen van beschermde soorten in het plangebied.

Rapportage voor kilometerhok X:135 / Y:525								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten						niet	-	1975-1990
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren	4	5		5		slecht	26-50%	1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						matig	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						matig		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						niet		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

Rapportage voor kilometerhok X:134 / Y:525								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten						niet	-	1975-1990
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren						niet		1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						redelijk		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						niet		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

Tabel 2: Overzicht aanwezige gegevens bij het Natuurloket van het kilometerhok waar binnen het projectgebied is gelegen (Bron: website Natuurloket)

4.2 Verwachte effecten ten aanzien van de natuurwetgeving

Storingsfactoren

Bij het geschikt maken van de locatie voor het uitvoeren van een exploratieboring kunnen verschillende verstoringen onderscheiden worden. Deze verstoringen kunnen mogelijk van invloed zijn op soorten die in of nabij het plangebied voorkomen. De volgende storingsfactoren worden onderscheiden;

- *Geluid*; Tijdens de bouwwerkzaamheden en de exploratieboring zal tijdelijk een vrij hoge geluidsbelasting plaatsvinden. Uit literatuur is bekend dat langs rijkswegen de dichtheid aan broedvogels (die gevoelig zijn voor geluid) na 45 dB(A) al achteruit gaat (Reijen, et al, 1992). De geluidsbelasting tijdens de tijdelijke bouwwerkzaamheden en de exploratieboring zal hoger zijn van 45 dB(A). Tijdens de boorfase ligt de 45 dB(A) contour op maximaal 300 meter van de locatie.
- *Verstoring door mensen*; Tijdens de bouwwerkzaamheden zal verstoring van de omgeving plaatsvinden door de uitvoering van werkzaamheden en de aanwezigheid van diverse machines.
- *Licht*; 's Nachts wordt de boorlocatie uit veiligheidsoverwegingen verlicht. Het licht wordt zoveel mogelijk afgeschermd en gericht op de werkplek binnen het feitelijke boorterrein. Directe uitstraling naar de omgeving wordt op deze wijze zoveel mogelijk vermeden. Ter plaatse van de locatieonderdelen die niet continu verlicht hoeven te zijn worden bewegingssensoren toegepast.

Relevante natuurwetgeving

In hoofdstuk 3 is beargumenteerd welke onderdelen van de natuurwetgeving mogelijk aan de orde zijn bij de ontwikkeling van het plangebied. Het gaat om:

- verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet.

In de volgende paragraaf is per soortgroep aangegeven of de verwachting is dat beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet voorkomen. Ook worden de eventuele effecten op deze soorten beschreven en de te nemen vervolgstappen.

4.3 (Potentieel) voorkomen van beschermde soorten

4.3.1 Flora

Voorkomen

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het voorkomen van flora niet is onderzocht. Het plangebied bevat voornamelijk eenvormig grasland omringd door watergangen met een rietkraag. De kans dat er beschermde flora aanwezig is in het plangebied is zeer klein aangezien het grasland betreft wat op een intensieve manier is begraasd. Ook tijdens het veldbezoek zijn er geen bijzondere (beschermde of bedreigde) plantensoorten in het projectgebied aangetroffen. De aangetroffen soorten zijn alle zeer algemeen. Er treedt dan ook geen vernietiging van beschermde flora op ten gevolge van de werkzaamheden.

Effecten en vervolgstappen

Op basis van de verspreiding gegevens en de bevindingen tijdens het veldbezoek worden er geen negatieve effecten verwacht op beschermde flora als gevolg van het aanleggen van de boorlocatie.

Figuur 6 Overzicht foto's links; poldersloot aan de zijkant van het plangebied; plangebied rechts; overzijde van de brede watergang met rietkraag, waar achter het plangebied gelegen is

4.3.2 Vogels

Voorkomen

Bij het Natuurloket zijn geen gegevens bekend van de verspreiding en het voorkomen van beschermde vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek worden er meerdere watervogels waargenomen in watergangen die aan het plangebied grenzen. Het plangebied is daarnaast geschikt gebied voor weidevogels en andere grondbroeders. Er zullen dus zeker vogels gebruik maken van het plangebied, ook om te broeden en te foerageren.

Effecten en vervolgstappen

Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. Indien de werkzaamheden tijdens het hoofdbroedseizoen (15 maart – 15 juli) plaatsvinden treedt er verstoring op van broedende (water)vogels ten gevolge van de werkzaamheden.

De meeste vogels zijn gevoelig voor geluid. Het aantal onderzoeken met betrekking tot effect van geluid is beperkt. Uitzondering hierop vormt het onderzoek van Reijnen et al. (1992) naar het effect van verkeerslawaaï op broedvogelpopulaties. Uit dat onderzoek blijkt dat wanneer naar de dosis-effectrelatie in bos en weiland wordt gekeken, de broedvogeldichtheid onder de 45 dB(A) niet afneemt. Wanneer er soorten binnen de 45 dB(A) contouren voorkomen is er wellicht wel sprake van verstoring door geluid. In deze rapportage veronderstellen wij dat deze grenzen ook gelden voor de soorten die voorkomen rond het projectgebied. Vermoedelijk kunnen als gevolg van de activiteiten in het gebied geluidspieken optreden die de 45 dB(A) overschrijden en/of de 45 dB(A) contouren vergroten.

Algemeen kan worden gesteld dat ingrepen in het plangebied tijdens het broedseizoen (15 maart – 15 juli) sterke negatieve effecten hebben op de meeste vogelsoorten door vernietiging van broedplaatsen en verstoring van de reproductie. Wettelijk gezien wordt daarom ook geen ontheffing verleend indien

(broed)vogels worden verstoord. Een uitzondering hierop vormen standvogels die hun nest het gehele jaar gebruiken, van deze vogels zijn de nesten, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermt.

Indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd zullen de effecten, op broedende vogels in het plangebied en de directe omgeving, beperkt zijn. Buiten het broedseizoen treedt wel enige verstoring op, maar dit resulteert alleen in het opvliegen van betreffende vogels. In de directe omgeving zijn er voldoende alternatieven om voedsel te zoeken. Tijdens het broedseizoen is het verkrijgen van ontheffing voor vogels slechts in uitzonderlijke gevallen mogelijk (bij een zwaarwegend maatschappelijk belang *en* wanneer er geen alternatief is *en* de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt).

Daarom adviseren wij om buiten het broedseizoen de werkzaamheden uit te voeren. In de huidige interpretatie van de Flora- en faunawet is het niet noodzakelijk om nader onderzoek naar broedvogels te doen wanneer er buiten het broedseizoen gewerkt wordt.

Met in achtneming van bovenstaande adviezen wordt op basis van de verspreiding gegevens en de bevindingen tijdens het veldbezoek geen negatief effecten verwacht op beschermde broedvogels als gevolg van het aanleggen van de boorlocatie.

4.3.3 Vleermuizen

Voorkomen

Er komen volgens de gegevens van het natuurloket 4 licht beschermde soorten zoogdieren voor en 5 middel – zwaar beschermde zoogdieren. Naar grote waarschijnlijk gaat het in dit geval om het voorkomen van zwaar beschermde vleermuissoorten. Op basis van de Atlas van Vleermuizen in Nederland en biotoopeisen kunnen een aantal soorten verwacht worden in de omgeving van het projectgebied (zie tabel 3). Alle vleermuizen zijn beschermd op basis van bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn en de Flora- en faunawet. De vleermuizen verblijven 's zomers in een zomerverblijfplaats of kraamkolonie, 's winters zoeken ze een winterverblijfplaats op. Holten in bomen zijn zeer geschikt als zomerverblijfplaats, veel soorten maken hier gebruik van. Ook verblijven sommige soorten in kieren en spleten in gebouwen.

Tabel 3: Mogelijk voorkomende vleermuissoorten met foerageergebied en rust- en verblijfplaats
(bron: Limpens e.a., 1997)

Soort	Foerageergebied	Rust- en verblijfplaats
Meervleermuis	Boven watergangen breder dan 10 meter	Gebouwen
Gewone dwergvleermuis	In de beschutting van opgaande elementen: in bebouwing in tuinen en bij straatlantaarns, bij wateren, in bossen en langs de bosrand en in en langs lanen, bomenrijen, singels, houtwallen en holle wegen	Gebouwen
Ruige dwergvleermuis	Open bosgedeelten, bomenlanen, houtwallen	(dode) bomen en gebouwen
Rosse vleermuis	Open wateren, moeras en weilanden, parkeerterreinen en verkeerspleinen en lanen en straten	Bomen
Laatvlieger	Open en half open landschappen, langs straatlantaarns en stadsranden	Gebouwen

Gezien de biotoopeisen (tabel 3) zijn voornamelijk de Meervleermuis, Gewone dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger te verwachten. De watergangen in het gebied en de nabijgelegen bomenrij aan de Heemraad Witweg kunnen geschikt zijn voor vleermuizen om te gebruiken als foerageer en trekroutes. Er zullen naar verwachting geen vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn in het plangebied.

Effect en vervolgstappen

In de omgeving van het plangebied kunnen vleermuizen voorkomen. Alle vleermuizen zijn beschermd op basis van bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn en de Flora- en faunawet.

Het is niet bekend of er verblijfplaatsen aanwezig zijn in de omgeving van het projectgebied. Aangezien geen bomen worden gekapt of gebouwen worden gesloopt, worden geen (potentiële) verblijfplaatsen vernietigd. De werkzaamheden kunnen wel verstoring betekenen voor foeragerende vleermuizen.

De werkzaamheden kunnen tot verstoring leiden van foeragerende vleermuizen die tijdens het schemer en gedurende een deel van de nacht foerageren. *Daarom adviseren wij om geen werkzaamheden uit te voeren in de schemering en gedurende de nacht, dus tussen zonsondergang en zonsopkomst.*

Indien dit niet mogelijk is het van belang om uitstraling van licht in het gebied zoveel mogelijk te voorkomen en de lichtbronnen naar binnen te richten. Gezien de geringe omvang en de tijdelijkheid van de ingreep, zal dit niet leiden tot negatieve effecten op de vleermuispopulaties. Na de aanleg van de gasleiding blijft het geschikt als foerageergebied.

Met in achtneming van bovenstaande adviezen wordt op basis van de verspreiding gegevens en de bevindingen tijdens het veldbezoek geen negatief effecten verwacht op beschermde vleermuissoorten als gevolg van het aanleggen van de boorlocatie.

4.3.4 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen

Er komen volgens de gegevens van het natuurloket 4 licht beschermde soorten zoogdieren voor en 5 middel – zwaar beschermde zoogdieren. Zoals al is aangegeven gaat het in dit geval om het voorkomen van zwaar beschermde vleermuissoorten.

In en nabij het projectgebied worden enkel algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren verwacht, zoals Konijn, Mol, Ree en Egel. Volgens de website van het Natuurloket is het voorkomen van zoogdiersoorten binnen het kilometerhok slecht onderzocht. Gezien de aanwezige habitats is het onwaarschijnlijk dat grondgebonden zoogdieren uit tabel 2 en 3 van de Flora- en Faunawet binnen de directe omgeving van het plangebied voorkomen.

Effecten en vervolgstappen

Op basis van de verspreiding gegevens en de bevindingen tijdens het veldbezoek worden er geen negatieve effecten verwacht op beschermde zoogdieren als gevolg van het aanleggen van de boorlocatie.

4.3.5 Reptielen

Voorkomen

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat in kilometerhok 135 – 525 & 134 – 525 het voorkomen van reptielen niet is onderzocht. Geschikt biotoop voor reptielen wordt tijdens het veldbezoek niet waargenomen, waarmee het niet valt te verwachten dat er reptielen voorkomen in projectgebied. In de omgeving van het Egboetswater is wel potentieel habitat aanwezig voor de ringslang. De werkzaamheden hebben echter geen invloed op deze potentiële biotopen in de omgeving.

Effecten en vervolgstappen

Op basis van de verspreiding gegevens en de bevindingen tijdens het veldbezoek worden er geen negatieve effecten verwacht op beschermde zoogdieren als gevolg van de aanleg van de boorlocatie.

4.3.6 Amfibieën en vissen

Voorkomen

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het voorkomen van amfibieën en vissen binnen het kilometerhok 135 – 525 & 134 – 525 niet is onderzocht. Amfibieën hebben voor hun voortplanting water nodig. In het voorjaar zetten ze hier hun eieren af. Amfibieën overwinteren in de modderlaag van de watergang, in kelderruimtes en onder boomstronken en ander dood hout. Er zullen geen werkzaamheden aan (watervoerende) watergangen plaatsvinden. Bovendien zullen er geen potentiële overwinteringsplaatsen worden aangetast. De watergangen zijn potentieel leefgebied voor de Kleine modderkruiper en uit de verspreidingsgegevens van het Ravon (www.ravon.nl/soorten/vissen) blijkt ook dat er in de nabijheid van het plangebied kleine modderkruipers zijn aangetroffen.

Effecten en vervolgstappen

Er zullen geen werkzaamheden aan (watervoerende) watergangen plaatsvinden. Er treden dan ook geen nadelige effecten voor vissen en amfibieën op. Op basis van de verspreiding gegevens en de bevindingen tijdens het veldbezoek worden er geen negatieve effecten verwacht op beschermde amfibieën en vissen als gevolg van de aanleg van de boorlocatie.

4.3.7 Vlinders

Voorkomen

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het voorkomen van dagvlinders binnen het kilometerhok 135 – 525 & 134 – 525 matig tot redelijk is onderzocht. Er zijn echter geen verspreidingsgegevens bekend van dagvlinder en nachtvlinders. Tijdens het veldbezoek wordt er geen geschikte biotoop aangetroffen in het plangebied en de directe omgeving. Op basis van de verspreidingskaarten van vlinders van de vlinderstichting (<http://www.vlinderstichting.nl>) en biotoopeisen is afgeleid welke beschermde vlinders mogelijk in het projectgebied voorkomen. Hieruit volgt dat er geen beschermde dagvlinders te verwachten zijn.

Effecten en vervolgstappen

Op basis van de verspreidingsgegevens en de bevindingen tijdens het veldbezoek worden er geen negatieve effecten verwacht op beschermde vlindersoorten als gevolg van de aanleg van de boorlocatie.

4.3.8 Libellen

Voorkomen

Uit de gegevens van het Natuurloket blijkt dat het voorkomen van dagvlinders binnen het kilometerhok 135 – 525 & 134 – 525 matig tot redelijk is onderzocht. Er zijn echter geen verspreidingsgegevens bekend van libellen. Tijdens het veldbezoek wordt er geen geschikte biotoop aangetroffen in het plangebied en de directe omgeving. Op basis van de verspreidingskaarten van vlinders van de vlinderstichting (<http://www.vlinderstichting.nl>) en biotoopeisen is afgeleid welke beschermde vlinders mogelijk in het projectgebied voorkomen. Hieruit volgt dat er geen beschermde dagvlinders te verwachten zijn. Wel kan er geschikt biotoop van de Groene glazenmaker aanwezig zijn in het Egboetswater. De werkzaamheden hebben echter geen invloed op deze potentiële biotopen in de omgeving.

Effecten en vervolgstappen

Op basis van de verspreidingsgegevens en de bevindingen tijdens het veldbezoek worden er geen negatieve effecten verwacht op beschermde libellensoorten als gevolg van de aanleg van de boorlocatie.

4.3.9 Overige fauna

Gezien de aard van het gebied en de daar aanwezige biotopen, kan gesteld worden dat andere beschermde dieren niet in het onderzoeksgebied voorkomen.

5 CONCLUSIE EN ADVIES VOOR VERVOLGPROCEDURES

In dit hoofdstuk lichten we de conclusies toe met betrekking tot de toetsing aan de Nederlandse natuurwetgeving. De voorgenomen werkzaamheden vallen onder “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting” en er geldt een vrijstelling voor tabel 1 soorten. Er wordt niet gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode.

5.1 Aanbevelingen en adviezen

Geen werkzaamheden tijdens broedseizoen

Op basis van de beschikbare verspreidingsgegevens en de bevindingen tijdens het veldbezoek is bepaald dat er broedvogels voor kunnen komen in het plangebied. Om verstoring van broedende vogels te voorkomen adviseren wij geen werkzaamheden uit te voeren tijdens het broedseizoen.

Geen werkzaamheden tussen zonsondergang en zonsopkomst

Er kunnen foeragerende en trekkende vleermuizen voorkomen in het plangebied. Om verstoring van deze trekkende en foeragerende vleermuizen te voorkomen adviseren wij geen werkzaamheden uit te voeren tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Gefaseerd uitvoeren van de werkzaamheden en kappen

Daarnaast moet men altijd rekening houden met de “zorgplicht”. De *zorgplicht* houdt in dat er bij de uitvoering rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van planten en dieren en dat schade zoveel mogelijk voorkomen moet worden. De zorgplicht geldt altijd voor alle individuen van in Nederland voorkomende planten en dieren, ongeacht of de soort beschermd is en of er ontheffing of vrijstelling is verleend. Daarom adviseren wij u de werkzaamheden gefaseerd uit te voeren zodat de aanwezige dieren weg kunnen trekken naar rustigere gebieden.

5.2 Conclusies toetsing in het kader van de flora- en faunawet

Met in achtneming van bovenstaande aanbevelingen en adviezen wordt op basis van de verspreiding gegevens en de bevindingen tijdens het veldbezoek geen negatief effecten verwacht op beschermde soorten als gevolg van het aanleggen van de gasleiding.

Voor de Flora- en faunawet is het niet noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren of een ontheffing aan te vragen, mits de in het rapport opgenomen aanbevelingen worden overgenomen. Indien de bovenstaande aanbevelingen niet opgevolgd kunnen worden zal er wel aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om te bepalen in welke mate er verstoring zal optreden.

6 LITERATUUR

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*, Stichting uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 1992.
- Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, KNNV Uitgevers, Utrecht, 1997.
- Teixeira, R.M., *Atlas van de Nederlandse Broedvogels*, Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, 1979.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland, *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000*, Nederlandse Fauna 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden 2002.
- Website Stichting Ravon (www.ravon.nl).
- Website Vlinderstichting (www.vlinderstichting.nl).
- Website Provincie Noord Holland (www.noordholland.nl).
- Website waarnemingen (www.waarneming.nl)
- Tax, M.H. (1989) *Atlas van de Nederlandse dagvlinders*. Vlinderstichting, Wageningen en Natuurmonumenten, 's Gravenhage.
- De Nederlandse Libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002)
- Website Natuurloket (www.natuurloket.nl).
- Schalltechnisches Gutachten zur Ermittlung der immissionswirksamen Schalleistungspegel und der Schalldruckpegel in bestimmten Entfernungen zu der Bohranlage VDD 370.2 der Drilltec Gut GmbH bei Aufstellung und Betrieb wie auf der Lokation Emlichheim, TÜV NORD Systems GmbH & Co. KG, Dipl.-Ing. Ayke Achgelis, 2008.

7 COLOFON

Opdrachtgever	: Vermilion Oil & Gas Netherlands BV
Project	: Ecoscan boorlocatie Midwoud
Dossier	: C3692-02-001
Omvang rapport	: 20 pagina's
Auteur	: Alie Alserda
Interne controle	: Patrick Mol
Projectleider	: Jacques Hollander
Projectmanager	: Arian Valk
Datum	: maart 2010
Naam/Paraaf	:

BIJLAGE 1 Overzicht beschermingsregimes Flora- en faunawet

In deze bijlage staan de verschillende beschermingsregimes voor flora en fauna. De tabellen en toelichting op de tabellen in de bijlage zijn van belang bij ontheffingverlening voor artikel 75 en bij vrijstellingen in het kader van het *Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen* (AMvB artikel 75). Vogelsoorten zijn in deze tabellen niet apart opgenomen. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). Toelichting tabel 1

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Tabel 1: Algemene soorten

Zoogdieren	Reptielen en amfibieën
aardmuis <i>Microtus agrestis</i>	bruine kikker <i>Rana temporaria</i>
bosmuis <i>Apodemus sylvaticus</i>	gewone pad <i>Bufo bufo</i>
dwergmuis <i>Micromys minutus</i>	middelste groene kikker <i>Rana esculenta</i>
bunzing <i>Mustela putorius</i>	kleine watersalamander <i>Triturus vulgaris</i>
dwergpspitsmuis <i>Sorex minutus</i>	meerkikker <i>Rana ridibunda</i>
egel <i>Erinaceus europaeus</i>	Mieren
gewone bosspitsmuis <i>Sorex araneus</i>	behaarde rode bosmier <i>Formica rufa</i>
haas <i>Lepus europeus</i>	kale rode bosmier <i>Formica polyctena</i>
hermelijn <i>Mustela erminea</i>	stronkmier <i>Formica truncorum</i>
huisspitsmuis <i>Crocidura russula</i>	zwartrugbosmier <i>Formica pratensis</i>
konijn <i>Oryctolagus cuniculus</i>	Vaatplanten
mol <i>Talpa europea</i>	aardaker <i>Lathyrus tuberosus</i>
ondergrondse woelmuis <i>Pitymys subterraneus</i>	akkerklokje <i>Campanula rapunculoides</i>
ree <i>Capreolus capreolus</i>	brede wespenorchis <i>Epipactis helleborine</i>
rosse woelmuis <i>Clethrionomys glareolus</i>	breed klokje <i>Campanula latifolia</i>
tweekleurige bosspitsmuis <i>Sorex coronatus</i>	dotterbloem <i>Caltha palustris</i>
veldmuis <i>Microtus arvalis</i>	gewone vogelmelk <i>Ornithogalum umbellatum</i>
vos <i>Vulpes vulpes</i>	grasklokje <i>Campanula rotundifolia</i>
wezel <i>Mustela nivalis</i>	grote kaardenbol <i>Dipsacus fullonum</i>
woelrat <i>Arvicola terrestris</i>	kleine maagdenpalm <i>Vinca minor</i>
Slakken	knikkende vogelmelk <i>Ornithogalum nutans</i>
wijngaardslak <i>Helix pomatia</i>	koningsvaren <i>Osmunda regalis</i>
	slanke sleutelbloem <i>Primula elatior</i>
	zwanebloem <i>Butomus umbellatus</i>

Toelichting tabel 2

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

Tabel 2: overige soorten

Zoogdieren	Vaatplanten
Damhert <i>Dama dama</i>	Aangebrande orchis <i>Orchis ustulata</i>
Edelhert <i>Cervus elaphus</i>	Aapjesorchis <i>Orchis simia</i>
Eekhoorn <i>Sciurus vulgaris</i>	Beenbreek <i>Narthecium ossifragum</i>
Grijze zeehond <i>Halichoerus grypus</i>	Bergklokje <i>Campanula rhomboidalis</i>
Grote bosmuis <i>Apodemus flavicollis</i>	Bergnachtorchis <i>Platanthera chlorantha</i>
Steenmarter <i>Martes foina</i>	Bijenorchis <i>Ophrys apifera</i>
Wild zwijn <i>Sus scrofa</i>	Blaasvaren <i>Cystopteris fragilis</i>
Reptielen en amfibieën	Blauwe zeedistel <i>Eryngium maritimum</i>
Alpenwatersalamander <i>Triturus alpestris</i>	Bleek bosvogeltje <i>Cephalanthera damasonium</i>
Levendbarende hagedis <i>Lacerta vivipara</i>	Bokkenorchis <i>Himantoglossum hircinum</i>
Dagvlinders	Brede orchis <i>Dactylorhiza majalis majalis</i>
Moerasparelmoervlinder <i>Euphydryas aurinia</i>	Bruinrode wespenorchis <i>Epipactis atrorubens</i>
Vals heideblauwtje <i>Lycaeides idas</i>	Daslook <i>Allium ursinum</i>
Vissen	Dennenorchis <i>Goodyera repens</i>
Bermpje <i>Noemacheilus barbatulus</i>	Duitse gentiaan <i>Gentianella germanica</i>
Kleine modderkruiper <i>Cobitis taenia</i>	Franjegentiaan <i>Gentianella ciliata</i>
Meerval <i>Silurus glanis</i>	Geelgroene wespenorchis <i>Epipactis muelleri</i>
Rivierdonderpad <i>Cottus gobio</i>	Gele helmbloem <i>Pseudofumaria lutea</i>
Kevers	Gevlekte orchis <i>Dactylorhiza maculata</i>
Vliegend hert <i>Lucanus cervus</i>	Groene nachtorchis <i>Coeloglossum viride</i>
Kreeftachtigen	Groensteel <i>Asplenium viride</i>
Rivierkreeft <i>Astacus astacus</i>	Grote keverorchis <i>Listera ovata</i>
	Grote muggenorchis <i>Gymnadenia conopsea</i>
	Gulden sleutelbloem <i>Primula veris</i>
	Harlekijn <i>Orchis morio</i>
	Herfstschroeforchis <i>Spiranthes spiralis</i>
	Hondskruid <i>Anacamptis pyramidalis</i>
	Honingorchis <i>Herminium monorchis</i>
	Jeneverbes <i>Juniperus communis</i>

Vaatplanten	Vaatplanten
Klein glaskruid <i>Parietaria judaica</i>	welriekende nachtorchis <i>Platanthera bifolia</i>
kleine keverorchis <i>Listera cordata</i>	wilde gagel <i>Myrica gale</i>
kleine zonnedaauw <i>Drosera intermedia</i>	wilde herfsttijloos <i>Colchicum autumnale</i>
klokjesgentiaan <i>Gentiana pneumonanthe</i>	wilde kievitsbloem <i>Fritillaria meleagris</i>
kluwenklokje <i>Campanula glomerata</i>	wilde marjolein <i>Origanum vulgare</i>
koraalwortel <i>Corallorhiza trifida</i>	wit bosvogeltje <i>Cephalanthera longifolia</i>
kruisbladgentiaan <i>Gentiana cruciata</i>	witte muggenorchis <i>Pseudorchis albida</i>
lange ereprijs <i>Veronica longifolia</i>	zinkviooltje <i>Viola lutea calaminaria</i>
lange zonnedaauw <i>Drosera anglica</i>	zomerklokje <i>Leucojum aestivum</i>
mannetjesorchis <i>Orchis mascula</i>	zwartsteel <i>Asplenium adiantum-nigrum</i>
maretak <i>Viscum album</i>	
moeraswespenorchis <i>Epipactis palustris</i>	
Muurbloem <i>Erysimum cheiri</i>	
parnassia <i>Parnassia palustris</i>	
pijlscheefkelk <i>Arabis hirsuta sagittata</i>	
poppenorchis <i>Aceras anthropophorum</i>	
prachtklokje <i>Campanula persicifolia</i>	
purperorchis <i>Orchis purpurea</i>	
rapunzelklokje <i>Campanula rapunculus</i>	
rechte driehoeksvaren <i>Gymnocarpium robertianum</i>	
rietorchis <i>Dactylorhiza majalis praetermissa</i>	
ronde zonnedaauw <i>Drosera rotundifolia</i>	
rood bosvogeltje <i>Cephalanthera rubra</i>	
ruig klokje <i>Campanula trachelium</i>	
schubvaren <i>Ceterach officinarum</i>	
slanke gentiaan <i>Gentianella amarella</i>	
soldaatje <i>Orchis militaris</i>	
spaanse ruiter <i>Cirsium dissectum</i>	
steenanjer <i>Dianthus deltoides</i>	
steenbreekvaren <i>Asplenium trichomanes</i>	
Stengelloze sleutelbloem <i>Primula vulgaris</i>	
stengelomvattend havikskruid <i>Hieracium amplexicaule</i>	
stijf hardgras <i>Catapodium rigidum</i>	
tongvaren <i>Asplenium scolopendrium</i>	
valkruid <i>Arnica montana</i>	
veenmosorchis <i>Hammarbya paludosa</i>	
veldgentiaan <i>Gentianella campestris</i>	
veldsalie <i>Salvia pratensis</i>	
vleeskleurige orchis <i>Dactylorhiza incarnata</i>	
vliegenorchis <i>Ophrys insectifera</i>	
vogelnestje <i>Neottia nidus-avis</i>	
voorjaarsadonis <i>Adonis vernalis</i>	
wantsenorchis <i>Orchis coriophora</i>	
waterdrieblad <i>Menyanthes trifoliata</i>	
weideklokje <i>Campanula patula</i>	

Toelichting tabel 3

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Flora- en faunawet. Ook niet op basis van een gedragscode. Voor soorten in tabel 3 moet voor deze activiteiten voor artikel 10 een ontheffing aangevraagd worden. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik is voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig. Evenals voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en voor andere activiteiten dan hierboven genoemd. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang¹, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn). Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten.

Tabel 3a: soorten bijlage 1 AMvB

Zoogdieren	Dagvlinders
das Meles meles	bruin dikkopje Erynnis tages
boommarter Martes martes	dwergblauwtje Cupido minimus
eikelmuis Eliomys quercinus	dwergdikkopje Thymelicus acteon
gewone zeehond Phoca vitulina	groot geaderd witje Aporia crataegi
veldspitsmuis Crocidura leucodon	grote ijsvogelvlinder Limenitis populi
waterspitsmuis Neomys fodiens	heideblauwtje Plebejus argus
Reptielen en amfibieën	iepepage Strymonidia w-album
adder Vipera berus	kalkgraslanddikkopje Spialia sertorius
hazelworm Anguis fragilis	keizersmantel Argynnis paphia
ringslang Natrix natrix	klaverblauwtje Cyaniris semiargus
vinpootsalamander Triturus helveticus	purperstreepparelmoervlinder Brenthis ino
vuursalamander Salamandra salamandra	rode vuurvlinder Palaeochrysophanus hippothoe
Vissen	rouwmantel Nymphalis antiopa
beekprik Lampetra planeri	tweekleurig hooibeestje Coenonympha arcania
bittervoorn Rhodeus cericeus	veenbesparelmoervlinder Bolaria aquilonais
elrits Phoxinus phoxinus	veenhooibeestje Coenonympha tullia
gestippelde alver Alburnoides bipunctatus	veldparelmoervlinder Melitaea cinxia
grote modderkruiper Misgurnus fossilis	woudparelmoervlinder Melitaea diamina
rivierprik Lampetra fluviatilis	zilvervlek Clossiana euphrosyne
	Vaatplanten
	groot zeegras Zostera marina

Tabel 3b: soorten bijlage IV HR

Zoogdieren	Dagvlinders
baardvleermuis <i>Myotis mystacinus</i>	donker pimperlblauwtje <i>Maculinea nausithous</i>
Bechstein's vleermuis <i>Myotis bechsteinii</i>	grote vuurvinder <i>Lycaena dispar</i>
Bever Castor fiber	pimperlblauwtje <i>Maculinea teleius</i>
bosvleermuis <i>Nyctalus leisleri</i>	tijmblauwtje <i>Maculinea arion</i>
brandt's vleermuis <i>Myotis brandtii</i>	zilverstreephooibeestje <i>Coenonympha hero</i>
bruinvis <i>Phocoena phocoena</i>	Libellen
euraziatische lynx <i>Lynx lynx</i>	bronslibel <i>Oxygastra curtisii</i>
franjestaart <i>Myotis nattereri</i>	gaffellibel <i>Ophiogomphus cecilia</i>
gewone dolfin <i>Delphinus delphis</i>	gevlekte witsnuitlibel <i>Leucorrhinia pectoralis</i>
gewone dwergvleermuis <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	groene glazenmaker <i>Aeshna viridis</i>
gewone grootoorvleermuis <i>Plecotus auritus</i>	noordse winterjuffer <i>Sympecma paedisca</i>
Grijze grootoorvleermuis <i>Plecotus austriacus</i>	oostelijke witsnuitlibel <i>Leucorrhinia albifrons</i>
Grote hoefijzerneus <i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	rivierrombout <i>Stylurus flavipes</i>
hamster <i>Cricetus cricetus</i>	sierlijke witsnuitlibel <i>Leucorrhinia caudalis</i>
Hazelmuis <i>Muscardinus avellanarius</i>	Kevers
ingekorven vleermuis <i>Myotis emarginatus</i>	brede geelrandwaterroofkever <i>Dytiscus latissimus</i>
kleine dwergvleermuis <i>Pipistrellus pygmaeus</i>	gestreepte waterroofkever <i>Graphoderus bilineatus</i>
kleine hoefijzerneus <i>Rhinolophus hipposideros</i>	heldenbok <i>Cerambyx cerdo</i>
laatvlieger <i>Eptesicus serotinus</i>	juchtleerkever <i>Osmoderma eremita</i>
meervleermuis <i>Myotis dasycneme</i>	Tweekleppigen
mopsvleermuis <i>Barbastella barbastellus</i>	bataafse stroommossel <i>Unio crassus</i>
Nathusius' dwergvleermuis <i>Pipistrellus nathusii</i>	Reptielen en amfibieën
noordse woelmuis <i>Microtus oeconomus</i>	boomkikker <i>Hyla arborea</i>
otter <i>Lutra lutra</i>	geelbuikvuurpad <i>Bombina variegata</i>
Rosse vleermuis <i>Nyctalus noctula</i>	gladde slang <i>Coronella austriacus</i>
Tuimelaar <i>Tursiops truncatus</i>	heikikker <i>Rana arvalis</i>
tweekleurige vleermuis <i>Vespertilio murinus</i>	kamsalamander <i>Triturus cristatus</i>
vale vleermuis <i>Myotis myotis</i>	knoflookpad <i>Pelobates fuscus</i>
watervleermuis <i>Myotis daubentonii</i>	muurhagedis <i>Podarcis muralis</i>
Wilde kat <i>Felis silvestris</i>	poelkikker <i>Rana lessonae</i>
witflankdolfijn <i>Lagenorhynchus acutus</i>	rugstreeppad <i>Bufo calamita</i>
witsnuitdolfijn <i>Lagenorhynchus albirostris</i>	vroedmeesterpad <i>Alytes obstetricans</i>
Vissen	zandhagedis <i>Lacerta agilis</i>
houting <i>Conegonus oxyrrhynchus</i>	
Steur <i>Acipenser sturio</i>	
Vaatplanten	
Drijvende waterweegbree <i>Luronium natans</i>	
groenknolorchis <i>Liparis loeselii</i>	
kruipend moerasscherm <i>Apium repens</i>	
zomerschroeforchis <i>Spiranthes aestivalis</i>	